

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. birželio 29 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Donato Šerno ir Jūratės Varanaukaitės (pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės D. G. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 8 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo M. A. ieškinį atsakovei D. G. dėl nuostolių atlyginimo, trečiasis asmuo, nepareišiantis savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Mano Būstas Dainava“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių subjektą, atsakingą už žalą, padarytą išsiliejus vandeniui iš daugiabučio namo bute esančio šildymo sistemos įrenginio (radiatoriaus), ir tokiu atveju būtinas nustatyti civilinės atsakomybės sąlygas, bei proceso teisės normų, reglamentuojančių įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, reikalavimus teismo procesinio sprendimo turiniui, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas M. A. prašė priteisti iš atsakovės D. G. 4731,36 Eur nuostolių atlyginimą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir turėtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovas nurodė, kad 2020 m. gruodžio 25 d. 2 val. buvo informuotas, jog jam asmeninės nuosavybės teise priklausantis butas, esantis (*duomenys neskkelbtini*), kuriame gyveno nuomininkai, buvo aplietas vandeniui iš viršuje esančio buto, kuris priklausė G. M. G., mirusiai (*duomenys neskkelbtini*). Palikimą, atsiradusį po G. M. G. mirties, priėmė atsakovė D. G. Ieškovas 2021 m. sausio 6 d. kreipėsi į meistrą R. P., dirbantį pagal verslo liudijimą Nr. (*duomenys neskkelbtini*), šis parengė ieškovo butui, esančiam (*duomenys neskkelbtini*), padarytos žalos (buto remonto) sąmatą. Žalos pašalinimo išlaidų skaičiavimo ataskaitoje galutinė remonto darbų kaina yra 4731,36 Eur. G. M. G. savo turtu turėjo naudotis taip, kad nebūtų daroma žalos kitiems asmenims. Dėl tokių neteisėtų veiksmų ieškovui buvo padaryta turinė žala, šią atlyginti privalo atsakovė kaip G. M. G. teisių perėmėja.
4. Atsakovė su ieškiniu nesutiko, nurodė, kad ieškinys pareikštas netinkamam asmeniui, ir prašė pakeisti ją tinkama atsakove – daugiabutį namą administruojančia UAB „Mano Būstas Dainava“, nes avarija įvyko dėl šildymo sistemos dalies – radiatoriaus, priskiriamo prie pastato bendrojo naudojimo objekto, trūkimo.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Kauno apylinkės teismas 2022 m. gegužės 25 d. sprendimu ieškinį patenkino iš dalies – priteisė iš atsakovės D. G. ieškovui M. A. 3681,36 Eur žalos atlyginimą, 5 procentų metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
6. Teismas konstatavo, kad atsakovė neįrodė, jog ji nėra atsakinga dėl trūkusio radiatoriaus bute. Aplinkybes, kad avarija įvyko dėl trūkusio karšto vandens vamzdžio, kuris buvo atsakovės motinai priklausiusiame bute, patvirtina UAB „Mano Būstas Dainava“ pateiktas apžiūros aktas ir Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas. Nustačius, kad užliejimas buvo iš viršuje esančio buto, šio buto savininkas turėtų atlyginti padarytą žalą. Tai pripažino ir pati atsakovė G. M. G., kurios teisės ir pareigos perėmė jos teisių perėmėja atsakovė D. G.
7. Teismas nurodė, kad 4731,36 Eur žalos dydį ieškovas grindžia R. P. parengta darbų sąmata. Teismo posėdyje duodamas parodymus R. P. patvirtino, kad apžiūrėjo ieškovo butą, sudarė reikiamų medžiagų buto remontui ir darbų kainos sąmatą, tačiau pačių darbų bute nevykdė. Teismo posėdyje apklausiamas R. P. konkrečiai negalėjo atsakyti, kiek galėtų kainuoti buto, priklausančio ieškovui, remontas po apipylimo, painiojosi, nežinojo net tikslios vietos, kur jam teko sudaryti sąmatą, neatsiminė buto kambarių skaičiaus, negalėjo tiksliai nurodyti apiejimo vietų, negalėjo paaiškinti, kodėl tokios sumos buvo apskaičiuotos pagal apipilto kambario plotą, kuris yra žymiai mažesnis ir neatitinkantis jo apskaičiavimų. Nei liudytojas R. P., nei pats ieškovas nebuvo konkretūs dėl žalos apskaičiavimo dydžio, todėl teismas nesivadovavo šio liudytojo parodymais. Teismas rėmėsi liudytojų E. Č. ir I. N., kurie gyvena išnuomotame ieškovo bute, parodymais, šie liudytojai nurodė buto apiejimo aplinkybes, bei ieškovo pateiktomis fotonuotraukomis, kurios patvirtina apiejimo faktą kambaryje, koridoriuje.
8. Teismas nustatė, kad, pagal ieškovo pateiktą žalos pašalinimo išlaidų skaičiavimo ataskaitą, buto lubų (virtuvės, koridoriaus, kambario, vonios) dažymo darbų su medžiagomis kaina 672,74 Eur. Visas virtuvės dažytų, glaistytų lubų plotas sulietas vandeniui, matyti atšokęs glaistas ir dažai,

rusvos spalvos dėmės nuo užpylimo. Šią faktinę aplinkybę patvirtina virtuvės nuotrauka. Ataskaitoje nurodyta, kad buto sienų (virtuvės, koridoriaus, kambario) dažymo darbų su medžiagomis kaina yra 2171,40 Eur. Kambario kampe matyti rusvos nuo užpylimo susidariusios dėmės. Šią faktinę aplinkybę patvirtina virtuvės nuotrauka. Kambario sienoje su kaimynais ir sienoje virš įėjimo durų angos matyti rusvos vandens nubėgimo žymės nuo užpylimo. Virtuvės sienoje su įėjimu matyti užpylimo žymės – rusvos dėmės, atšokęs glaistas ir dažai. Virtuvės sienos su šoniniais butais užpildos vandeniu, matyti rusvos dėmės. Iš ataskaitos matyti, kad grindų (virtuvės, koridoriaus, kambario) remonto darbų su medžiagomis kaina yra 585 Eur. Svetainės grindys dėl vandens užpylimo išbrinkusios ir sugadintos. Šias faktines aplinkybes patvirtina buto nuotraukos, todėl šie skaičiavimai, teismo vertinimu, laikytini pagrįstais. Teismas nurodė, kad papildomomis būtinomis remonto darbų išlaidomis nelaikytini elektros instaliacijos darbai, įvertinti 100 Eur, kuriuos savarankiškai padarė buto nuomininkas E. Č.; virtuvinio komplekto ardymo ir sugadintų dalių keitimas (450 Eur), nes šios nėra pakeistos; tualetų durų keitimo / remonto darbai (150 Eur), valymo paslaugos (200 Eur), nes šiuos darbus atliko patys nuomininkai; sofa-lova (300 Eur), kuri nėra pakeista; išsinuomotas drėgmės surinktuvas (102,22 Eur). Teismas konstatavo, kad 1050 Eur nelaikytini nuostoliai, todėl ieškovui dėl buto remonto padaryta turinė žala mažintina nuo 4731,36 Eur iki 3681,36 Eur.

9. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės apeliacinį skundą, 2022 m. lapkričio 8 d. nutartimi Kauno apylinkės teismo 2022 m. gegužės 25 d. sprendimą paliko nepakeistą.
10. Teisėjų kolegija nurodė, kad iš byloje esančio 2022 m. kovo 2 d. teismo posėdžio garso įrašo (laikas: 1 val. 11 min. 18 sek. – 1 val. 12 min. 55 sek.), informacinės pažymos duomenų nustatyta, jog teismas išsprendė atsakovės prašymą dėl šalies (nagrinėjamu atveju – atsakovės) pakeitimo ir informavo, kad, ieškovui nesutinkant pakeisti atsakovės, byla nagrinėtina pagal pareikštus reikalavimus. Todėl teisėjų kolegija atmetė kaip nepagrįstus atsakovės teiginius dėl neišspręstų prašymų pakeisti šalį.
11. Be to, teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau – Bendrijų įstatymas) 2 straipsnio 15 dalies 2 punkte nurodyta, jog bendrosios pastato inžinerinės sistemos yra pastato bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, dujų, šilumos, sanitarinės technikos ir kita įranga (įskaitant pastato elektros skydinę, šilumos punktą, šildymo ir karšto vandens sistemos vamzdynus ir radiatorius, vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynus, rankšluosčių džiovintuvus). Šio įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad buto ar kitų patalpų (pastatų) savininkas, naudodamasis bendrosios dalinės nuosavybės objektais, turi tinkamai naudoti ir prižiūrėti bendrojo naudojimo objektus. Taigi vien tai, kad radiatoriai priskiriami bendrojo naudojimo inžinerinei sistemai, neatleidžia atsakovės nuo pareigos juos tinkamai prižiūrėti ir laiku informuoti namo administratorių apie kilusias eksploatacines problemas.
12. Byloje nepateikta įrodymų, kad namo administratoriui iki nagrinėjamo įvykio būtų buvusi pateikta informacija apie atsakovės radiatoriaus netinkamą būklę. Namų bendrojo naudojimo objektų savininkai yra butų savininkai, kurie turi disponavimo šiais objektais teisę, todėl butų savininkai atsako už padarytą žalą. Dėl aptartų aplinkybių atsakomybė už žalą, padarytą pratekėjus vandeniui iš atsakovės bute esančio radiatoriaus, tenka ne namo administratoriui, o radiatorių turėjusiai tinkamai prižiūrėti atsakovei. Teisėjų kolegijos vertinimu, byloje nėra pagrindo konstatuoti, kad UAB „Mano Būstas Dainava“ kaip bendrojo naudojimo objekto administratorė netinkamai vykdė jai teisės aktų pavestą bendrojo naudojimo objektų priežiūros funkcijas ir gali būti atsakinga už tai, kad atsakovės bute esantis radiatorius buvo netinkamai prižiūrimas ir dėl to buvo padaryta žala.
13. Teisėjų kolegija nurodė, kad, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.266 straipsnio 1 dalį, pastatų, statinių, įrenginių savininkas atsako be kaltės, t. y. šių objektų savininkas (valdytojas) privalo atlyginti žalą, jeigu neįrodo, jog žala atsirado dėl nenugalimos jėgos, ieškovo tyčios ar didelio neatsargumo (CK 6.270 straipsnio 1 dalis). Taigi šioje teisės normoje įtvirtinta deliktinė civilinė atsakomybė kyla be kaltės ir jai atsirasti pakanka nustatyti tris civilinės atsakomybės sąlygas – neteisėtus veiksmus, padarytą žalą ir priežastinį ryšį tarp veiksmų ir žalos.
14. Turto sugadinimo atveju (kai įtariama, kad butas užpilamas vandeniu iš viršuje esančių patalpų) asmens neteisėti veiksmai turi būti suprantami kaip viršuje esančių patalpų savininko nesugebėjimas naudotis savo turtu taip, kad nebūtų daroma žala kitiems asmenims. Atsakovės veiksmai yra neteisėti, jei nustatomas pavojingas, gadinantis turtą poveikis iš atsakovės valdomo buto, o ne iš kitų šaltinių. Užpylimas gali įvykti dėl viršuje esančio savininko netinkamo turto valdymo arba naudojimo. Netinkamas valdymas yra daikto ar turto techninės būklės nepalaikymas tokiu būdu, kad nebūtų daroma žala kitiems asmenims, kitaip tariant, tai yra netinkamas įrengtų sistemų ar įrenginių eksploatavimas. Netinkamas naudojimas yra ir tinkamos, ir netinkamos būklės turto ar daikto naudojimas tokiu būdu, kad daroma žala, pvz., dėl vienkartinio vandens išpylimo ant grindų, užliejant žemiau esančias patalpas. Taigi, reikšdamas reikalavimą dėl žalos atlyginimo, ieškovas privalo įrodyti žalos faktą bei dydį ir tai, kad buto sugadinimo židiny yra atsakovei priklausančiame bute.
15. Byloje žalos faktas, aplinkybė, kad užliejimo šaltinis buvo atsakovės bute, atsakovės neteisėti veiksmai, pasireiškę netinkama radiatoriaus priežiūra, nes atsakovė nesugebėjo savo turtu naudotis taip, kad nebūtų daroma žala kitiems asmenims, priežastinis ryšys tarp užliejimo fakto ir žalos dydžio nustatyti, t. y. atsakovės civilinės atsakomybės sąlygos, nustatytos CK 6.246–6.249 straipsniuose, įrodytos.
16. Teisėjų kolegija nurodė, kad atsakovė neginčijo ieškovo pateiktoje R. P. sudarytoje darbų sąmatoje nurodytų darbų ir kiekio, panašūs arba analogiški darbai ir kiekis yra nurodyti atsakovės pateiktoje R. T. parengtoje darbų sąmatoje. Teisėjų kolegijos vertinimu, vien ta aplinkybė, kad teismas sprendime nurodė, jog liudytojas R. P. teismo posėdžio metu painiojosi, nežinojo tikslios vietos, kur jam teko sudaryti sąmatą, neatsirina buto kambarių skaičiaus, negalėjo tiksliai nurodyti apliejimo vietų, nesudaro pagrindo spręsti, kad jo parengtoje sąmatoje nurodyti buto remonto darbai yra nebūtini, nereikalingi ar jų atlikimo kaina yra apskaičiuota netinkamai.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

17. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2022 m. lapkričio 8 d. nutartį ir perduoti bylą apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 17.1. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, nes savo išvadas grindė ne byloje ištirtais įrodymais, o subjektyvia savo nuomone. Apeliacinės instancijos teismas, kaip ir pirmosios instancijos teismas, padarė neteisingas išvadas dėl atsakovės pakeitimo tinkama atsakove, taigi netinkamai taikė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 45 straipsnį. Tai, kad pirmosios instancijos teismas pasiūlė ieškovui pakeisti atsakovę tinkama atsakove, nereikia, kad šis klausimas buvo išspręstas. Teismų praktikoje yra nurodyta, kad už bendrojo naudojimo šildymo sistemos gedimus, dėl kurių padaroma žala, atsako administratorius, o ne buto, kuriame yra tos sistemos dalis, savininkas. Pirmosios instancijos teismas turėjo atmesti ieškinį tuo pagrindu, kad ieškinys pareikštas netinkamai atsakovei. Apeliacinės instancijos teismas netyrė ir nevertino aplinkybių, kam tenka pareiga atsakyti už žalą, padarytą pratekėjus iš atsakovės bute esančio radiatoriaus, kai iš esmės nėra duomenų apie netinkamą tokio radiatoriaus būklę. Teismas turėjo ištirti žalos kilmę (buto užpylimo vandeniu) priežastį, o to nepadaręs, nepagrįstai žalos, padarytos be atsakovės kaltės, atlyginimą priteisė iš jos.
  - 17.2. Apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl padarytos žalos dydžio, nepagrįstai vadovavosi ieškovo pateiktu įrodymu – R. P., dirbančio statybininku pagal verslo liudijimą, buto remonto sąmatą. Šis asmuo, teismo posėdyje apklaustas kaip liudytojas, nurodė, kad sąmatos, kuria remiantis priteistas žalos atlyginimas iš atsakovės, jis pats nerengė, nežinojo, ar butą, kuriam padaryta žala, apžiūrėjo, ir patvirtino, jog pasirašė paties ieškovo jam paduotą „lapą“. Teismas nepaskyrė ekspertizės realiai žalai nustatyti. Taigi žalos dydis liko ieškovo neįrodytas. Kasacinis teismas laikosi praktikos, kad jeigu žalos faktas įrodytas, tačiau nuostolių dydžio įrodyti ieškovas

objektyviai negali, tai jų dydį nustato teismas (CK 6.249 straipsnio 1 dalis). Teismui žalos dydžio dėl objektyvių priežasčių procese nustatyti negalint, preziumuojama žalos atlyginimo suma negali būti priteista.

- 17.3. Apeliacinės instancijos teismas nutarties aprašomojoje dalyje nenurodė apeliacinio skundo pagrindinių argumentų, turinčių reikšmės skundžiamo teismo sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui; motyvuojamojoje dalyje nenurodė įrodymų, kurie pagrįstų teismo išvadas, nenurodė pagrindinių apeliacinio skundo argumentų atmetimo teisinių pagrindų, jų neanalizavo, nepasisakė dėl apeliaciniame skunde nurodytos teismų praktikos. Dėl to pažeidė CPK 270 straipsnio 4 dalies, 331 straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktų reikalavimus.
18. Trečiasis asmuo UAB „Mano Būstas Dainava“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti atsakovės kasacinį skundą; priteisti iš atsakovės trečiojo asmens patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 18.1. Teismas nenustatė, kad ieškinyje buvo pareikštas netinkamai atsakovei. Tik esant aiškiai ieškovo valiai galimas vieno atsakovo keitimas kitu. Nagrinėjamu atveju ieškovas neišreiškė valios keisti atsakovės ir laikė, kad būtent atsakovė yra atsakinga už žalą kilimą.
- 18.2. Kasacinio teismo praktikoje dėl daugiabučio gyvenamojo namo administratoriaus, kaip namo valdytojo, atsakomybės išaiškinta, kad vien faktas, jog pastatas perduotas prižiūrėti kitam asmeniui, savaime nepašalina savininko atsakomybės už pastato trūkumus. Nagrinėjamu atveju bylos dalykas buvo apibrėžtas pagal ieškovo reikalavimą atsakovei būtent dėl radiatoriaus, kuris buvo atsakovės bute, trūkimo ir šios aplinkybės buvo nustatytos pirmosios instancijos teismo. Pagal teisinį reglamentavimą, daugiabučio namo savininkų bendrajai daliai nuosavybei priskiriama bendroji pastato inžinerinė sistema, kuri apima šilumos vamzdynus iki šildymo prietaiso patalpose. Radiatorius gyvenamosiose patalpose nelaikytinas bendrąja daline savininkų nuosavybe. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nusprendė, jog būtent atsakovė yra atsakinga už kilusią žalą. Teismų praktikoje taip pat nurodyta, kad atsakomybę už žalą, atsiradusią dėl radiatoriaus patalpoje trūkimo, turi prisiimti patalpos savininkai (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. gruodžio 19 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-483/2005).
19. Kitų atsiliepimų į kasacinį skundą įstatymų nustatyta tvarka negauta.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl subjekto, atsakingo už žalą, padarytą išsiliejus vandeniui iš daugiabučio namo bute esančio šildymo sistemos įrenginio (radiatoriaus), ir tokiu atveju būtiną nustatyti civilinės atsakomybės sąlygų

20. Kasaciniame skunde teigiama, kad ieškinyje šioje byloje pareikštas netinkamai atsakovei, nes už bendrojo naudojimo šildymo sistemos gedimus, dėl kurių padaroma žala, atsako administratorius, o ne buto, kuriame yra tos sistemos dalis, savininkas. Atsakovė teigia, kad, ieškovui nesutikus pakeisti atsakovės, teismas šiuo pagrindu turėjo atmesti ieškinį. Taigi byloje keliamas klausimas dėl subjekto, kuris atsakingas už žalą, padarytą išsiliejus vandeniui iš daugiabučio namo bute esančio šildymo sistemos įrenginio (radiatoriaus).
21. Nagrinėjamu atveju įvykis (radiatoriaus trūkimas), dėl kurio padaryta žala, įvyko 2020 m. gruodžio 25 d., todėl šiam ginčui spręsti taikytinos tuo metu galiojusios teisės aktų redakcijos.
22. Pagal CK 4.82 straipsnio 1 ir 7 dalyse nustatytą teisinį reguliavimą, butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise, proporcingai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų naudojimo ploto ir gyvenamojo namo naudojimo ploto santykiui, priklauso namo bendrojo naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė-techninė ir kitokia įranga. Šie bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančios objektai išsamiau reglamentuoti Bendrųjų įstatyme, kurio 2 straipsnio 15 dalies 2 punkte nustatyta, kad pastato bendrojo naudojimo objektai yra ir bendrosios pastato inžinerinės sistemos – pastato bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, dujų, šilumos, sanitarinės technikos ir kita įranga (įskaitant pastato elektros skydinę, šilumos punktą, šildymo ir karšto vandens sistemos vamzdynus ir radiatorius, vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynus, rankšluosčių džiovintuvus). Taigi, remiantis nurodytu teisiniu reguliavimu, daugiabučio gyvenamojo namo karšto vandens sistemos vamzdynai ir radiatoriai bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso šio namo butų savininkams.
23. Trečiasis asmuo UAB „Mano Būstas Dainava“ atsiliepimu į kasacinį skundą remiasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. D1-895 patvirtinta Daugiabučio gyvenamojo namo ar kitos paskirties pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų aprašo tipine (pavyzdine) forma, pagal kurią šildymo sistema sudaro šilumos punktą, šilumos vamzdyną ir armatūrą nuo šilumos punkto uždarnosios armatūros iki šildymo prietaiso patalpoje, bendrojo naudojimo patalpose įskaitytinai, patalpų šildymo prietaisais. Trečiojo asmens teigimu, ši nuostata reiškia, kad radiatorius gyvenamosiose patalpose nelaikytinas bendrąja daline savininkų nuosavybe. Teisėjų kolegija su tokia išvada nesutinka, nes, lingvistiškai aiškinant minėtą nuostatą, nėra pagrindo konstatuoti, kad bendrojo naudojimo objektai yra tik bendrojo naudojimo patalpose esantys patalpų šildymo prietaisai. Be to, trečiojo asmens nurodytas minėtos nuostatos aiškinimas neatitinka pirmiau nurodytos Bendrųjų įstatymo 2 straipsnio 15 dalies 2 punkto nuostatos, kurioje jokių išimčių dėl radiatorių priskyrimo pastato bendrojo naudojimo objektams priklausomai nuo to, kuriose patalpose jie yra – bendrojo naudojimo ar priklausančiose savininkui asmeninės nuosavybės teise, nepateikta.
24. CK 4.83 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Bendrųjų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 1 punkte. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams valdyti butų ir kitų patalpų savininkai steigia butų ir kitų patalpų savininkų bendriją arba sudaro jungtinės veiklos sutartį, arba CK 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka bendrojo naudojimo objektų administratorių.
25. Bendrojo naudojimo objektų administratoriai administruoja bendrojo naudojimo objektus pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus (CK 4.84 straipsnio 8 dalis). Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 603, 3 punkte įtvirtinta, kad pagrindinis administratoriaus uždavinys – administruoti namo bendrojo naudojimo objektus – užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, įgyvendinti namo butų ir kitų patalpų savininkų su bendrąja nuosavybe susijusius sprendimus ir pavedimus, priimtus CK 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka, jiems atstovaujant. Vykdydamas pagrindinį uždavinį, administratorius atlieka minėtų nuostatų 4 punkte nurodytas funkcijas, be kita ko, vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą, žemės sklypų priežiūrą, organizuoja namo techninę priežiūrą, bendrosios dalinės nuosavybės teise ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais patalpų savininkų naudojamo ir (ar) valdomo žemės sklypo priežiūrą (nuostatų 4.3 papunktis); rengia ilgalaikį (2 ir daugiau metų) namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo planą (nuostatų 4.4 papunktis); rengia namo priežiūros ūkinį ir finansinį planą, kuriame nurodo planuojamas einamųjų metų namo bendrojo

naudojimo objektų administravimo, namo techninės priežiūros, šildymo ir karšto vandens sistemų, lifto, bendrojo naudojimo patalpų ir žemės sklypo priežiūros, kitas su administruojamu namu susijusias paslaugas, jų tarifus ir išlaidas (nuostatų 4.5 papunktis).

26. Kasacinio teismo praktikoje dėl daugiabučio gyvenamojo namo administratoriaus, kaip namo valdytojo, atsakomybės išaiškinta, kad vien faktas, jog pastatas perduotas prižiūrėti kitam asmeniui, savaime nepašalina savininko atsakomybės už pastato trūkumus (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. spalio 30 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-563-687/2015 ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką).
27. Kasacinis teismas, aiškindamas administratoriaus pareigas nustatančias teisės aktų nuostatas, yra nurodęs, kad administratorius neturi teisės savarankiškai priimti sprendimų dėl namo bendrojo naudojimo objektų remonto, atnaujinimo, pakeitimo. Jis tik, remdamasis techninės apžiūros duomenimis, privalo sudaryti numatomų atlikti darbų planus, tačiau šie planai turi būti svarstomi patalpų savininkų susirinkime ir planuojamiems atlikti darbams turi pritarti patalpų savininkai. Administratorius turi teisę priimti sprendimus tik dėl bendrojo naudojimo objektų naudojimo ir priežiūros privalomųjų reikalavimų įgyvendinimo, susijusių, be kita ko, su namo bendrosios inžinerinės įrangos priežiūra ir remontu, siekdamas išsaugoti ir atkurti jų normatyvines savybes, teikti namo techninės priežiūros paslaugas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 13 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-409-684/2017 32 punktą). Sprendžiant dėl administratoriaus atsakomybės, svarbu įvertinti, kaip jis atliko jam teisės aktais pavestas funkcijas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. lapkričio 22 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-612/2013).
28. Nagrinėjamoje byloje teismai nustatė, kad ieškovui priklausantis butas buvo užlietas dėl atsakovės bute trūkusio radiatoriaus. Atsakovė neįrodinėjo, kad apie jos bute esančio radiatoriaus avarinę būklę iki įvykio buvo pranešta namo administratoriui, tačiau šis laikui nesiėmė priemonių šiai namo bendrojo naudojimo inžinerinei įrangai suremontuoti. Taip pat neįrodinėjo, kad administratorius neatliko ir (ar) netinkamai atliko kitas jam teisės aktuose nustatytas pareigas ir būtent tai galėjo lemti avariją, dėl kurios padaryta žala ieškovo turtui.
29. Pažymėtina, kad, pagal Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297, (toliau – Taisyklės), vartotojai privalo, be kita ko, tinkamai prižiūrėti savo pastato ar buto ar kitų patalpų šilumos įrenginius bei išorės atitvarų (langų, sienų, stogo ir pan.) būklę ir jų eksploataavimo saugumą, eksploatuoti savo šilumos įrenginius taip, kad jie neblogintų šilumnešio bei cirkuliacijos kokybės (Taisyklių 133.1 papunktis); informuoti apie pastebėtus buto ar kitų patalpų šilumos įrenginiuose šilumnešio nuotėkius valdytoją ar prižiūrėtoją, ar šilumos tiekėją irintis galimų veiksmų juos skubiai stabdyti (Taisyklių 133.1 papunktis).
30. Kasacinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad dėl bute esančių centrinio šildymo vamzdžių, taip pat radiatorių tvarkingumo yra atsakingi tik to buto savininkai, kurie, sutrūkus vamzdžiams, patys turi prisiimti kylančias pasekmes (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. gruodžio 19 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-483/2005).
31. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą ir kasacinio teismo praktikoje pateiktus išaiškinimus, konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje teismai tinkamai aiškino bei taikė aptariamam ginčo klausimui aktualias materialiosios teisės normas ir pagrįstai nusprendė, jog šiuo atveju už žalą, padarytą trūkus atsakovės bute esančiam radiatoriumi ir iš jo išsiliejus vandeniui bei užliejus žemiau esantį ieškovo butą, atsakomybė tenka atsakovei kaip ankstesnės buto savininkės, įvykio metu turėjusios pareigą tinkamai prižiūrėti savo buto šilumos įrenginio (t. y. radiatoriaus) būklę, teisių ir pareigų perėmėjai, o ne daugiabučio namo administratoriui. Taigi atmestini kaip teisiskai nepagrįsti atsakovės kasacinio skundo argumentai, kuriais remdamasi atsakovė teigia, kad teismas turėjo atmesti ieškinį kaip pareiškštą netinkamai atsakovei.
32. Tačiau teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismas, sprenddami dėl civilinės atsakomybės taikymo atsakovei, vadovavosi CK 6.266 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatytas vienas iš griežtosios deliktinės atsakomybės atvejų, t. y. statinių savininko (valdytojo) atsakomybė. Pagal CK 6.266 straipsnio 1 dalį, žalą, padarytą dėl pastatų, statinių, įrenginių ar kitokių konstrukcijų, įskaitant kelius, sugriuvimo ar dėl kitokių jų trūkumų, privalo atlyginti šių objektų savininkas (valdytojas). Tai reiškia, kad šiai normai taikyti būtina nustatyti įstatyme nurodyto objekto, kuris sugriuvo ar turėjo kitokių trūkumų, valdymo faktą, žalos asmeniui padarymą ir objekto sugriuvimo ar kitokių trūkumų bei padarytos žalos priežastinį ryšį, tačiau nenustatytini neteisėti statinio savininko (valdytojo) veiksmai ir jo kaltė (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 13 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-80-611/2016 24 punktą).
33. Kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad tuo atveju, kai žala padaryta vienam iš bendraturčių dėl pastate esančio bendrosios dalinės nuosavybės objekto defekto, CK 6.266 straipsnio nuostatos netaikytinos. Tokiu atveju žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais (CK 6.263, 6.246–6.249 straipsniai) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-123/2009; 2017 m. gruodžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-445-421/2017, 18 punktas; 2022 m. lapkričio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-243-1075/2022, 27, 29 punktai). Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad nėra teisinio pagrindo daugiabučio namo butų savininkų tarpusavio atsakomybei, kai žala padaryta dėl visiems butų savininkams priklausančio bendrojo naudojimo objekto netinkamos priežiūros ar naudojimo, taikyti griežtosios atsakomybės taisyklės. Pirmą, toks griežtosios atsakomybės atvejis nėra nurodytas įstatymu ir nėra pagrindo CK 6.266 straipsnį aiškinti plačiai, kaip apimančią ir daugiabučio namo butų savininkų tarpusavio santykius dėl bendrojo naudojimo objekto padarytos žalos atlyginimo. Antra, viena svarbiausių griežtosios atsakomybės savybių yra įrodinėjimo naštos perkėlimo atsakingam asmeniui efektas. Todėl ji yra nustatoma išimtiniais atvejais įvertinus valdomo objekto ypatumus ir su juo susijusias rizikas. Tačiau griežtosios atsakomybės nėra pagrindo taikyti, kai sprendžiamas bendraturčių tarpusavio atsakomybės klausimas. Pažymėtina, kad analogiškai sprendžiamas, pavyzdžiui, ir didesnio pavojaus šaltinio valdytojų tarpusavio atsakomybės klausimas (CK 6.270 straipsnio 5 dalis). Daugiabučio namo butų savininkus dėl bendrojo objekto sieja ta pati visiems bendraturčiams vienodai taikoma pareiga rūpintis bendrojo naudojimo objektais. Nepriklausomai nuo to, kad jos įgyvendinimo apimtį gali skirtis atsižvelgiant į turiną bendrosios nuosavybės dalį, pareigos turinys išlieka tas pats. Todėl bendraturčių tarpusavio santykiuose nėra tos objektyvios būtinybės, kuri lemtų poreikį vienu bendraturčių interesus saugoti labiau nei kitų. Pats savaime žalos vienam iš bendraturčių padarymo faktas nepagrindžia žalą patyrusio bendraturčio interesų apsaugos išskirtinumo ir būtinumo taikyti bendraturčiams griežtąją atsakomybę. To nepagrindžia ir aplinkybė, jog galimai bendraturčiui, kuris patyrė žalos, gali būti sudėtinga įrodyti konkretaus bendraturčio veiksmų neteisėtumą, nes lygiai taip pat gali būti sudėtinga ir kitiems bendraturčiams paneigti savo veiksmų neteisėtumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-243-1075/2022, 30 punktas).
34. Nagrinėjamo atveju žala kilo dėl bendrojo naudojimo objekto defekto, tačiau, kaip minėta, trūkęs radiatorius buvo atsakovei priklausančiame bute, todėl už šio įrenginio būklės netinkamą priežiūrą atsakomybė tenka atsakovei, kaip ankstesnės (t. y. įvykio metu buvusios) buto savininkės teisių ir pareigų perėmėjai. Teisėjų kolegijos vertinimu, bylą nagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai iš esmės pagrįstai konstatavo atsakovės neteisėtus veiksmus, nes įvykio metu buvusi buto savininkė, kurios teisės ir pareigos perėmė atsakovė, nevykdė ir (ar) netinkamai vykdė tiek teisės aktuose nustatytas pareigas (žr. šios nutarties 29 punktą), tiek bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai bei savo veiksmais (veikimu, neveikimu) nepadaryti kitam asmeniui žalos (CK 6.246 straipsnio 1 dalis, 6.263 straipsnio 1 dalis).
35. Pagal bendrąją taisyklę skolininko kaltė, kaip būtina civilinės atsakomybės sąlyga, yra preziumuojama (CK 6.248 straipsnio 1 dalis). Nagrinėjamo atveju atsakovė savo kaltės nepaneigė, nes, kaip minėta, byloje neįrodinėjo, kad apie jos bute esančio radiatoriaus avarinę būklę iki įvykio buvo pranešta namo administratoriui. Nors atsakovės kasaciniame skunde teigiama, kad byloje nėra duomenų apie netinkamą jos bute buvusio radiatoriaus būklę, akivaizdu, kad įvykio metu trūkęs radiatorius buvo avarinės būklės arba buvo pažeistas dėl kokio nors išorinio poveikio. Dėl to teisėjų kolegija nesutinka su atsakovės kasacinio skundo argumentu, kad žalos atlyginimas iš jos priteistas nesant jos kaltės.

36. Atsakovė kasaciniame skunde nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl padarytos žalos dydžio, nepagrįstai vadovavosi ieškovo pateiktu įrodymu – R. P., dirbančio statybininku pagal verslo liudijimą, buto remonto sąmata; nepaskyrė ekspertizės realiai žalai nustatyti, todėl žalos dydis liko ieškovo neįrodytas. Teisėjų kolegija šiuos argumentus atmeta kaip teisiskai nepagrįstus.
37. Pažymėtina, kad žalos dydis yra fakto klausimas, todėl kasacinis teismas žalos dydžio pats nustatyti negali (CPK 353 straipsnio 1 dalis). Žalos dydžio klausimas kasaciniame teisme gali būti nagrinėjamas tik tikrinant, ar sprendami šį klausimą teismai teisingai taikė įstatymą.
38. CPK 12 straipsnyje nustatytas rungimosi civiliniame procese principas lemia tai, kad žalos dydžio įrodinėjimo našta tenka nukentėjusiam asmeniui, t. y. žalos dydį turi įrodyti asmuo, teigiantis, kad ją patyrė. Įrodinėjimo priemonės civiliniame procese yra šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimai, liudytojų parodymai, rašytiniai įrodymai, daiktiniai įrodymai ir ekspertų išvados (CPK 177 straipsnis). Teismas gali priimti sprendimą dėl žalos atlyginimo tik tada, kai nurodytomis įrodinėjimo priemonėmis pasiekiamas įstatyme įtvirtintas įrodinėjimo tikslas – teismo įsitikinimas, kad nukentėjęs asmuo yra patyręs atitinkamo dydžio žalą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-130-378/2016 11 punktą).
39. Tais atvejais, kai sugadintas turtas neatkurtas ir dėl to nukentėjęs asmuo dar neturėjo realių išlaidų, žalos dydis gali būti apskaičiuojamas. Kasacinio teismo praktikoje nuosekliai pažymima, jog tokiu atveju svarbu, kad padaryta žala būtų nustatyta objektyviai, pagal teisės aktų reikalavimus ir kriterijus. Žalos dydis tokiuose ginčiuose gali būti įrodinėjamas visais įstatymo reikalavimus atitinkančiais įrodymais (turto vertintojo pažymomis, sąmatomis, kt.), laikantis bendrųjų įrodinėjimo civiliniame procese taisyklių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. balandžio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-166/2009; 2014 m. rugsėjo 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-417/2014, kt.).
40. Kasacinio teismo praktika dėl įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą reglamentuojančių teisės normų aiškinimo išplėtotą ir nuosekli. Pagal ją faktą galima pripažinti įrodytu, jeigu byloje esančių įrodymų tyrimo ir vertinimo pagrindu susiformuoja teismo įsitikinimas, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja (CPK 176 straipsnio 1 dalis). Įrodymų vertinimas pagal CPK 185 straipsnį reiškia, kad bet kokios informacijos įrodomąją vertę nustato teismas pagal savo vidinį įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais. Įrodymų pakankamumas byloje reiškia, kad jie tarpusavyje neprieštarauja vieni kitiems ir jų visuma leidžia padaryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-87-969/2017, 47 punktą). Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadą apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 29 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-561-378/2016 23 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
41. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas, nustatydamas ieškovui priteistiną žalos atlyginimo dydį, vadovavosi jo pateikta buto remonto sąmata, sudaryta R. P., dirbančio statybininku pagal verslo liudijimą. Teismas taip pat įvertino kitus įrodymus, t. y. R. P., apklausto teismo posėdyje kaip liudytojo, parodymus, ieškovo paaiškinimus, jo bute įvykio metu gyvenusių nuomininkų E. Č. ir I. N. parodymus, po įvykio padarytas buto nuotraukas, kuriose užfiksuoti apdailos ir baldų apgadinimai, atsakovės pasamdyto statybininko R. T. sudarytą buto remonto darbų sąmatą. Įvertinęs šiuos įrodymus, teismas nurodė, kokius R. P. sąmatoje nurodytus konkrečius darbus ir medžiagas bei jų kiekį pripažįsta reikalingais kompensuoti, siekiant teisingai atlyginti ieškovui padarytą žalą.
42. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad atsakovė neginčijo ieškovo pateiktoje R. P. sudarytoje darbų sąmatoje nurodytų darbų ir jų kiekio, panašūs arba analogiški darbai ir jų kiekis yra nurodyti atsakovės pateiktoje R. T. parengtoje darbų sąmatoje. Teisėjų kolegija sutinka su apeliacinės instancijos teismo vertinimu, kad vien ta aplinkybė, jog pirmosios instancijos teismo sprendime nurodyta, kad liudytojas R. P. teismo posėdžio metu painiojosi, nežinojo tikslios vietos, kur jam teko sudaryti sąmatą, neatsiminė buto kambarių skaičiaus, negalėjo tiksliai nurodyti apiejimo vietų, nesudaro pagrindo konstatuoti, jog jo parengtoje sąmatoje nurodyti buto remonto darbai yra nebūtini, nereikalingi ar jų atlikimo kaina yra apskaičiuota netinkamai. Pažymėtina, kad pirmosios instancijos teismas sprendime nurodė, kad, nustatydamas žalos dydį, nesivadovavo R. P. kaip liudytojo parodymais, tačiau nekonstatavo, kad jo sudaryta sąmata negalima vadovautis kaip rašytiniu įrodymu, todėl teismo išvados dėl įrodymų vertinimo, priešingai nei teigiama atsakovės kasaciniame skunde, nelaikytinos prieštaromis.
43. Pasisakydama dėl atsakovės kasaciniame skunde nurodomo argumento, kad teismas turėjo skirti ekspertizę žalos dydžiui nustatyti, teisėjų kolegija pažymi, jog ekspertizę skirti tikslinga tada, kai abejojama tam tikrų faktų buvimu ir šioms aplinkybėms nustatyti reikalingos specialiosios žinios. Teismas gali skirti ekspertizę savo arba byloje dalyvaujančių asmenų iniciatyva, jeigu jam iškyla neaiškūs, specialiųjų žinių reikalaujantys klausimai. Tačiau ekspertizės skyrimas turi būti pagrįstas ne spėjimu, bet teismo įsitikinimu, kad jos atlikimas yra tikslingas, atsižvelgiant į pagrindinį proceso tikslą – teisingai ir tinkamai išnagrinėti bylą, laikantis proceso koncentracijos ir ekonomiskumo, kooperacijos ir kitų proceso principų pusiausvyros (CPK 2 straipsnis, 7 straipsnio 1 dalis, 8, 17, 21 ir kt. straipsniai). Ekspertizės skyrimo klausimą teismas sprendžia ne tik vadovaudamasis CPK 212 straipsnyje nustatytais taisyklėmis, bet ir bendraisiais teisės principais, atsižvelgdamas į šalių reikalavimus ir atskirtinuos, juos pagrindžiančių įrodymų pobūdį, taip pat įvertina galimą įtaką teisingam bylos išsprendimui. Kiekvieną konkrečių atvejų turi būti sprendžiama dėl byloje esančių įrodymų pakankamumo ir patikimumo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 13 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-80-611/2016 34–35 punktus ir juose nurodytą kasacinio teismo praktiką).
44. Nagrinėjamu atveju byla nagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nusprendė, kad byloje esančių įrodymų pakanka žalos dydžiui nustatyti. Dėl to teisėjų kolegija, atsižvelgdama į nurodytus kasacinio teismo išaiškinimus, pripažįsta nepagrįstą atsakovės argumentą, kad byla nagrinėję teismai privalėjo savo iniciatyva spręsti ekspertizės skyrimo klausimą arba pasiūlyti šalims prašyti paskirti ekspertizę. Be to, atsakovė byloje buvo atstovaujama profesionalaus teisininko (advokato), tačiau prašymo skirti ekspertizę nepateikė.
45. Teisėjų kolegija, remdamasi išdėstytais argumentais, konstatuoja, kad byla nagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, sprenddami dėl ieškovui padarytos turtinės žalos dydžio, nepažeidė nurodytų įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisyklių.

Dėl apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvavimo

46. Atsakovė kasaciniame skunde taip pat teigia, kad apeliacinės instancijos teismas nutarties aprašomojoje dalyje nenurodė apeliacinio skundo pagrindinių argumentų, turinčių reikšmės skundžiamo teismo sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui; motyvuojamojoje dalyje nenurodė įrodymų, kurie pagrįstų teismo išvadą, taip pat pagrindinių apeliacinio skundo argumentų atmetimo teisinių pagrindų, jų neanalizavo, nepasisakė dėl apeliaciniame skunde nurodytos teismų praktikos. Dėl to, anot atsakovės, pažeidė CPK 270 straipsnio 4 dalies, 331 straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktų reikalavimus. Teisėjų kolegija nesutinka su šiais argumentais.
47. Teismo sprendimas turi būti pagrįstas ir teisėtas (CPK 263 straipsnis). Šie reikalavimai taikytini visų instancijų teismų priimamiems sprendimams ir yra susiję su įstatymu pavesta teismo pareiga tinkamai motyvuoti priimamą sprendimą, t. y. jį pagrįsti faktiniais ir teisiniais argumentais (CPK 270, 331 straipsniai). CPK 331 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad apeliacinės instancijos teismo sprendimo (nutarties) motyvuojamojoje dalyje glausta forma turi būti išdėstytos teismo nustatytos bylos aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamos teismo išvados,

argumentai, dėl kurių teismas atmetė kuriuos nors įrodymus, taip pat įstatymai ir kiti teisės aktai bei teisiniai argumentai, kuriais teismas vadovavosi darydamas išvadas.

48. Motyvuojamoji teismo sprendimo (nutarties) dalis yra svarbi, todėl jei sprendimas (nutartis) yra be motyvų (sutrumpintų motyvų), tai pripažįstama absoliučiu teismo sprendimo (nutarties) negaliojimo pagrindu (CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktas).
49. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad, pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą absoliučiu sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindu laikomas visiškai motyvų nebuvimas. Teismo sprendimo (nutarties) nepakankamas motyvavimas nėra jo absoliutus negaliojimo pagrindas pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą. Tuo atveju, kai teismo sprendimo (nutarties) motyvai yra neišsamūs, šis pažeidimas gali būti pripažintas esminiu pagal CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą, jeigu sprendimo (nutarties) motyvuojamojoje dalyje neatsakyta į pagrindinius (esminius) bylos faktinius ir teisinius aspektus ir dėl to byla galėjo būti išspręsta neteisingai. Pagal CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą, kasacijos pagrindas yra tik esminis proceso teisės normų pažeidimas, be to, kai šis pažeidimas galėjo turėti įtakos priimant neteisėtą nutartį. Jeigu nenustatoma kitų pagrindų, tai apeliacinės instancijos teismo nutartis nėra naikinama vien dėl to, kad jos motyvai neišsamūs, o visa bylos medžiaga leidžia daryti išvadą apie tai, kokiais teisiniais argumentais vadovaudamasis teismas atmetė apeliacinį skundą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 12 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-215-915/2017 25 punktą).
50. Kasacinis teismas taip pat yra nurodęs, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas išsamiai atsakyti į kiekvieną argumentą, o apeliacinės instancijos teismas, kuris nėra proceso pirmojoje instancijoje pakartojimas iš naujo, atmesdamas apeliacinį skundą, gali tiesiog pritarti žemesnės instancijos teismo priimto sprendimo motyvams, argumentuotai pateikdamas tik pagrindines išvadas dėl ginčo dalyko, kurios teikia pagrindą pripažinti, jog bylos esmė iš tikrųjų atskleista, o ją atskleidus tinkamai aiškintos ir taikytos byloje aktualios teisės normos (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. birželio 1 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-252/2010; 2018 m. spalio 24 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-380-690/2018 22–26 punktus).
51. Iš skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties turinio matyti, kad joje pasisakyta dėl visų esminių atsakovės apeliacinio skundo argumentų, susijusių su jos prašymo pakeisti netinkamą atsakovę neišsprendimu, civilinės atsakomybės sąlygų, įskaitant ir žalos dydį, netinkamu nustatymu. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju visa bylos medžiaga leidžia daryti išvadą apie tai, kokiais teisiniais argumentais vadovaudamasis teismas atmetė apeliacinį skundą, todėl vien tai, kad, atsakovės manymu, apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvai nėra pakankamai išsamūs, nesudaro pagrindo konstatuoti, jog apeliacinės instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, pažeidė proceso teisės normų, reglamentuojančių teismo pareigą motyvuoti procesinius sprendimus, reikalavimus.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

52. Apibendrinama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai tinkamai aiškino ir taikė materialiosios bei proceso teisės normas, pripažindami atsakovę atsakinga už žalą, padarytą išsiliejus vandeniui iš jai priklausančiame bute esančio radiatoriaus, ir iš esmės teisingai nustatydami visas būtinas civilinės atsakomybės sąlygas, įskaitant ir žalos dydį. Atsakovės kasacinio skundo argumentai skundžiamoje apeliacinės instancijos teismo nutartyje padarytų išvadų nepaneigia ir nesudaro pagrindo šią nutartį panaikinti ar pakeisti (CPK 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
53. CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal CPK 98 straipsnio 1, 2 dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsivėlę į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.
54. Atmetus atsakovės kasacinį skundą, trečiasis asmuo UAB „Mano Būstas Dainava“, turintis priešingą nei atsakovė suinteresuotumą bylos baigtimi, įgijo teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Pagal pateiktus dokumentus, trečiojo asmens išlaidos už advokato pagalbą rengiant atsiliepimą į kasacinį skundą sudaro 1064,80 Eur. Šios išlaidos neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 „Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio patvirtinimo“ nustatytos maksimalios sumos, priteistinos už atitinkamas advokato suteiktas teises paslaugas, todėl šių išlaidų atlyginimas priteisiamas trečiajam asmeniui iš atsakovės.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 8 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti trečiajam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Mano Būstas Dainava“ (j. a. k. 302709722) iš atsakovės D. G. (a. k. *(duomenys neskelbtini)*) 1064,80 Eur (vieno tūkstančio šešiasdešimt keturių Eur 80 ct) bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai   Sigitą Rudėnaitė

Donatas Šernas

Jūratė Varanaukaitė